

Protokół

10. posiedzenia, 5. sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 21. września 1882.

Początek o godzinie 11. minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Dr Mikołaj Zybliekiewicz.

Sekretarze: posłowie Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański i Stadnicki Jan.

Obecnych posłów 118.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 9. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie poczyniono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż komisya kolejowa już się ukonstytuowała, wybrawszy przewodniczącym p. Hoppena, zastępcą przewodniczącego p. Mycielskiego, sekretarzem p. Maxa.

Marszałek podaje do wiadomości Izby pismo wiedeńskiego rabinatu w przedmiocie szczegółów naprowadzonych w mowie posła Merunowicza w sprawie uregulowania stosunków ludności izraelskiej.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje to pismo.

Sekretarz Jasiński Józef odczytuje spis petycyj wniesionych do Wysokigo Sejmu po dzień 21. września 1882, a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr 333 do 385, 312, 313; petycyjnej Nr. 286, 287, 290, 293, 297, 298, 303, 306, 307, 314; drogowej Nr. 288, 302; kultury krajowej Nr. 289, 296; budżetowej Nr, 295, 305, 308 do 310; administracyjnej Nr. 299, 311; dla kas gminnych Nr. 301; podatkowej Nr. 304; Wydziałowi krajowemu jako komisji przydzielono petycję Nr. 315.

Przy petycyach Wydziału powiat. w Gorlicach, gminy miasta Gorlie i tamtejszych właścicieli kopalń i właścicieli dóbr w sprawie trasy kolei transwersalnej z Zagórza do Grybowa Nr. 291, 292, 300, czyni wniosek p. Fedorowicz, ażeby sprawę tę traktować jako nagłą i przekazać ją komisji kolejowej z poleceniem, ażeby do 4 dni zdała sprawę.

Izba uchwala ten wniosek.

Przy petycyi Wydziału pow. w Krośnie o uchylene uciążliwych norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków stałych Nr. 294 wnosi poseł Starowiejski, ażeby petycję tę w Izbie odczytać i odesłać ją do komisji podatkowej.

Izba uchwala ten wniosek a sekretarz Jasiński odczytuje tę petycję.

P. Wodzicki Henryk wnosi imieniem komisji budżetowej, ażeby petycyja pogorzalców w Wierzchni o zapomogę Nr. 267 i petycyja p. Martynowicza o zapomogę dla pogorzalców gmin Rozwadowa i Charzewic Nr. 280 przydzielone komisji budżetowej, przekazane zostały Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby w jak najkrótszym czasie sprawę zbadał i dostarczył Wysokiemu Sejmowi dat potrzebnych do załatwienia.

Posel Stanisław Tarnowski czyni wniosek, ażeby sprawę pogorzalców gmin Rozwadowa i Charzewic uważać za nagłą i natychmiast przystąpić do obrad i ażeby polecić Wydziałowi krajowemu, by tym dwom gminom udzielił zapomogi w wysokości 1000 zł. w. a.

Izba uchwała nagłość wniosku p. Stanisława Tarnowskiego i przystępuje do obrad nad tym wnioskiem.

Po przemówieniu p. Henryka Wodzickiego wnosi poseł Golejewski, ażeby gminom Rozwadów i Charzewice udzielić zapomogi w kwocie 1.500 zł.

P. Stanisław Tarnowski przystępuje do wniosku p. Golejewskiego.

Izba uchwała wniosek p. Stanisława Tarnowskiego z przyjętą przez niego poprawką p. Golejewskiego udzielenia pogorzalcem gmin Rozwadowa i Charzewic 1500 zł. tytułem zapomogi.

Poczem uchwała Izba wniosek p. Henryka Wodzickiego co do petycyi pogorzalców gminy Wierzchni polecenie Wydziałowi krajowemu, by Wysokiemu Sejmowi dostarczył dat do załatwienia tej petycyi.

P. Grocholski wnosi, ażeby petycyja gminy Bukawina o wyjednanie odpisania podatków i o zapomogę z powodu klęski powodzi Nr. 221, przydzielona komisji administracyjnej, przekazaną została Wydziałowi krajowemu w myśl uchwały z 4. września 1882.

C. k. Komisarz rządowy, Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski odpowiada na interpelacyę p. Lenartowicza w sprawie przyłączenia sądów powiatowych w Kałuszu i Wojniłowie do Sądu obwodowego w Stanisławowie, oświadczając, że sprawa ta jest bliską załatwienia.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Chelmeckiego o przeniesienie Zarządów galicyjskich kolei żelaznych do kraju i zaprowadzenie języka polskiego jako urzędowego.

Posel ks. Chelmecki wniosek swój motywuje i wnosi, ażeby wniosek jego przekazać komisji kolejowej.

Izba uchwała ten wniosek.

Przystąpiono do pierwszego czytania wniosku p. Dra Piętaka w przedmiocie zaprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w wewnętrznej służbie c. k. Prokuratoryi Państwa i urzędów pocztowych i telegraficznych.

Posel Dr. Piętak motywuje swój wniosek i wnosi, ażeby go odesłać do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Z porządku następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obowiązkowego ubezpieczenia zagród włościańskich od ognia.

Sprawozdawca poseł Dr. Smolka czyni wniosek, ażeby to sprawozdanie odesłać do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek.

Następują sprawozdania o petycyach, które nie obciążają budżetu, a mianowicie: o petycyi Pauliny Poturaj wdowy po nauczycielu o zapomogę.

Sprawozdawca p. Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji petycyjnej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę Pauliny Poturaj odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji gminy Bileze o zapomogę dla 12 pogorzelców.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę zwierzchności gminnej wsi Bileze powiatu Drohobycz o zapomogę dla 12 gospodarzy tej gminy dotkniętych klęską pożaru, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania ewentualnie do uwzględnienia“.

Poseł Ochrymowicz wnosi, ażeby gminie Bileze udzielić zapomogi w kwocie 120 zł. w. a.

Poseł Golejewski przemawia za wnioskiem komisji.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego za wnioskiem p. Ochrymowicza, wnosi p. Kowalski Bazyli, ażeby gminie Bileze udzielić zapomogę w kwocie 200 zł.

Po przemówieniu p. Golejewskiego i sprawozdawcy uchwała Izba wniosek p. Kowalskiego Bazylego udzielenia gminie Bileze 200 zł. tytułem zapomogi.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Maryi Wencek wdowy po nauczycielu o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Rozwadowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Prosbę Maryi Wencek odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Przystąpiono do sprawozdania o petycji komitetu konkurencyi kościelnej w Stanisławowie o zapomogę na odbudowanie pożarem zniszczonego kościoła.

Sprawozdawca p. ks. Kitrys odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja komitetu kościelnego w Stanisławowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i możliwego uwzględnienia“.

Po przemówieniu p. Golejewskiego uchwała Izba wniosek komisji.

Następuje z porządku sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Cypryana Ciepanowskiego o subwencyę w celu przeprowadzenia próby gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt ze słomy i szuwaru, jakoteż ogniotrwałych strzech.

Sprawozdawca p. Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycja p. Cypriana Ciepanowskiego emerytowanego technika górniczego w Przemyśle o udzielenie mu subwencyi w celu przeprowadzenia prób gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt z słomy i szuwaru jakoteż z ogniotrwałych strzech, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uzupełniającego bliższego i szczegółowego zbadania, a natenczas do uwzględnienia, jeżeli przeprowadzenie próby uzna za stosowne.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusyi.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji stowarzyszenia rękodzielników „Gwiazda tarnowska“ o pożyczkę bezprocentową ewentualnie o zapomogę.

Sprawozdawca p. Zborowski odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycja zarejestrowanego Stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda tarnowska“ z poręką ograniczoną do pięciokrotnej wkładki rocznej w Tarnowie o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 2.000 zł. z hipotekować się mającej na realności pod Nr. Cons. 273 w Tarnowie spłacalnej kwartalnymi ratami po 50 zł. w przeciągu 10 lat, a w razie nie przychylenia się do tej pożyczki o jednorazową zapomogę, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.“

P. Krukowiecki wnosi przejście do porządku dziennego nad tą petycją.

P. Splawiński przemawia za wnioskiem komisji.

Izba odrzeka wniosek p. Krukowieckiego a uchwała wniosek komisji.

Przystąpiono dalej do sprawozdania komisji petycyjnej o petycji Antoniego Jakimowskiego nauczyciela o wliczenie 5 lat służby przedetatowej do emerytury.

Sprawozdawca poseł Michał Popiel odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

«Nad petycją Antoniego Jakimowskiego o wliczenie mu do emerytury lat służby spędzonych w Wierchni jako nauczyciela tymczasowego szkoły parochialnej przechodzi się do porządku dziennego».

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o prośbie p. Juliana Dolińskiego, nauczyciela w Markopolu o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Popiel Michał odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

«Prośbę Juliana Dolińskiego nauczyciela szkół ludowych o zapomogę odstępuje się Radzie szkolnej krajowej do odpowiedniego załatwienia».

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji petycyjnej o petycji Romualda Starzeckiego nauczyciela o subwencję na wydawnictwo kalendarza nauczycielskiego.

Sprawozdawca poseł Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją l. 98 p. Romualda Starzeckiego o subwencję na wydawnictwo kalendarza nauczycielskiego, przechodzi Sejm do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez rozpraw.

Następuje sprawozdanie komisji budżetowej o petycji Domicyana Mieczkowskiego o poparcie jego wydawnictw.

Sprawozdawca p. Romanowicz odczytuje to sprawozdanie z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją l. 103 Domicyana Mieczkowskiego przychodzi Sejm do porządku dziennego“.

Izba uchwała ten wniosek bez dyskusji.

Marszałek zamyka posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 23. września 1882 na godzinę 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 11. posiedzenia 5. sesji IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Sobotę dnia 23. września 1882 o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzem funduszków indemnizacyjnych na rok 1883.

2. Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza w przedmiocie udzielania pożyczek przez Bank krajowy na budowę szkół.

3. Pierwsze czytanie wniosku p. Wasilewskiego w przedmiocie ustanowienia stałych drożników dla dróg gminnych.

4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie obsadzenia posady prymaryusza oddziału chirurgicznego przy Lwowskim szpitalu. — Sprawozdawca poseł Hoszard.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych budżetem nieobjętych na rok 1880. — Sprawozdawca poseł Romanowicz.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie reorganizacji oddziału rachunkowego. — Sprawozdawca poseł Skalkowski.

7. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na r. 1883 krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie. — Sprawozdawca poseł Scipio.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu na rok 1883 kursu gorzelnictwa w Dublanach. — Sprawozdawca poseł Scipio.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 10 po południu.

We Lwowie 21 września 1882.

Marszałek krajowy

Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze :

Jasiński Józef w. r.

Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Sejmu krajowego po dzień 21. września 1882.

283. Nauczyciele i obywatele powiatów Ropezyce i Kolbuszowa przez p. Tyszkiewicza w sprawie reformy ustawy szkolnej.
284. Nauczyciele i obywatele miasta Nowego Sącza przez p. Romanowicza w powyższej sprawie.
285. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie przez p. Romanowicza o przyznaniu nauczycielom ludowym wyższej płacy w gminach, w których się ludność wzmogła.
286. Komitet cerkiewny w Dobrej przez p. p. Czartoryskiego o subwencyę na dokończenie budowy cerkwi.
287. Gmina Rozdół przez p. Ochrymowicza o urządzenie czteroklasowej szkoły.
288. Gmina Rozdół przez p. Ochrymowicza w przedmiocie obsadzania dróg i placów drzewami.
289. Zarząd Towarzystwa rolniczego okręgu Tarnowskiego przez p. Sanguszkę o zwiększenie sił ekspozytury biura melioracyjnego w Tarnowie i nstanowienie organów do wykonywania i nadzorowania robót melioracyjnych.
290. Ludwika Jaworska przez p. Goldmanna o zaopatrzenie lub zapomogę.
291. Wydział powiat. Gorlice przez p. Fedorowicza w sprawie trasy kolei transwersalnej ze Zagórzan na Gorlice do Grybowa.
292. Gmina miasta Gorlic przez p. Fedorowicza w sprawie powyższej.
293. Nauczyciele w Krośnie przez p. Starowieyskiego o przyznanie dodatku drożyznianego na czas budowy kolei transwersalnej.
294. Wydział powiatowy Krosno przez p. Starowieyskiego przeciw zaprowadzeniu nielegalnych a uciążliwych norm egzekucyjnych przez Władze skarbowe w celu ściągania podatków stałych.
295. Gminy Przecław, Błonie i Podole przez p. Tyszkiewicza o subwencyę na budowę szkoły.

296. Spółka wodna do regulacji Brnia starego i Wiszni z dopływami w powiecie Mieleckim związana przez p. Reya o zapomogę na prowadzenie robót w r. 1883.
  297. Jan Sokalski nauczyciel przez p. Joczka o wsparcie i przyznanie datku za kierownictwo szkoły za czas od r. 1877.
  298. Galicyjskie Towarzystwa pszczelniczo-ogrodnicze we Lwowie przez p. Merunowicza o subwencyę.
  299. Gmina miasta Lwowa przez p. Romanowicza o odstąpienie gruntu pod L. k. 34. m. we Lwowie na własność gminy.
  300. Właściciele kopalń i destylarni nafty, przemysłowcy i właściciele dóbr powiatu Gorlickiego przez p. Fedorowicza w sprawie trasy kolei transwersalnej ze Zagórza do Grybowa.
  301. Wydział powiatowy Dolina przez p. Wereszczyńskiego w sprawie urządzenia zbiorowych kas gminnych.
  302. Gmina Wojtowa przez p. Fedorowicza o uwolnienie od obowiązku utrzymywania części drogi z Wojtowej do kopalni nafty prowadzącej.
  303. Władysław Szeliga nauczyciel przez p. Wodzińskiego o przyznanie mu charakteru stałego nauczyciela szkoły wydziałowej z płacą 700 zł. i dodatkiem pięcioletnim.
  304. Gmina Bortniki przez p. ks. Sawę w sprawie mylnego wymiaru podatku gruntowego.
  305. Lwowska komisya wykonawcza Towarzystwa opieki weteranów z r. 1831 przez p. Skałkowskiego o zapomogę.
  306. Gmina Poruczyn przez p. Madeyskiego o zapomogę dla pogorzalców tej gminy.
  307. Kawczyński Stefan nauczyciel przez p. Hoppena o zapomogę.
  308. Towarzystwo polskich przyrodników im. Kopernika we Lwowie przez p. Czerkawskiego o subwencyonowanie czasopisma „Kosmos“.
  309. Jan Styka, artysta malarz przez p. Dzieduszyckiego o zasiłek w celu dalszego kształcenia się za granicą.
  310. Konsystorz biskupi obrz. łać. w Przemyśle przez p. Wojciecha Dzieduszyckiego z prośbą komitetu parafialnego w Drohobyczu o zapomogę na restauracyę starożytnej baszty przy kościele w Drohobyczu.
  311. Wydział powiatowy Rudki przez p. Jankę w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków włościańskich.
  312. Ten sam przez p. Jankę w sprawie reformy ustawy szkolnej z r. 1873.
  313. Zarząd oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego i obywateli w Brzeżanach przez p. Czerkawskiego o zmianę ustawy szkolnej.
  314. Dyrekcyja szkoły w Brzeżanach przez p. Czerkawskiego o wykonanie uchwały sejmowej co do podwyższenia płac nauczycieli z powodu wzrostu ludności.
  315. Wydział powiatowy Tłumacz przez p. ks. Sawę o zapomogę dla dotkniętych powodzią miejscowości tamtejszego powiatu.
-